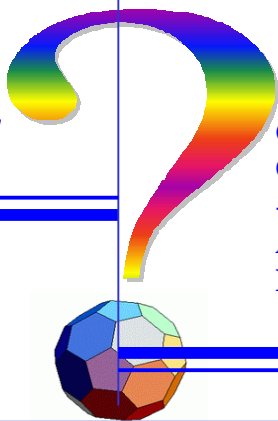

GO-AL

G odsdienst
O nderwijs

-
A lle
L eerkrachten

april 2007, nr. 18

In het begin

Kort en krachtig

Zonder werkelijkheid of gebeurtenissen geen kranten, geen nieuwsuitzendingen, geen 'Ter Zake' of Panorama, geen 'Voor de dag', geen 'Wilde Geruchten', geen journalisten, zelfs geen theologen? Die vluchtige werkelijkheid wordt door de media elke dag weer samengeballd in hoofdpunten, treffende beelden. Door theologen worden die werkelijkheid en gebeurtenissen naar de diepte opengebrouwen via kleine zinnestjes of sprekende metaforen. Waarheid leeft bij gratie van aansprekende beeld- en woordtaal. Op aangrijpende gebeurtenissen, op indringende levenservaring reageert eerst de buik, een beeldflits blijft hangen. Het verstand volgt dan doorgaans gevat met mondjesmaat. Beeld en woord. In enkelvoud, kort maar krachtig. De korte zinnestjes leven in veelvoud. Anekdoten of citaten, die ons geheugen inrollen en groeien als sneeuwballen. Ze leiden een eigen leven. Ze leiden ons leven.

Het gaat om de krantenkoppen of de hoofdpunten uit het nieuws, de zinnen en beelden waarmee we het leven zoeken te onthouden en te begrijpen. Sommige zijn vers, andere zijn al een mensengeschiedenis overlevering.

'Quotes', die elke-ik onthoudt, ze doen wereldwijd in Vlaanderen de ronde. De werkelijkheid verpakt zinkort, beeldblitz. Ze rollen onze oren en ogen binnen en blijven hangen als grote zekerheden.

Leerkrachten plaatsen enkele woorden en tekens op het bord. Korte zinnestjes, eenvoudige tekens, transparante beelden.

De kleine zinnestjes worden niet uitgewist. Het zijn voor de leerlingen onthoudertjes. Ze rollen hun tijd binnen. Welke kleine zinnestjes bieden we aan, houden we voor ogen? Welke kleine zinnestjes zijn ons geheugen ingerold? Welke zijn de kleine zinnestjes die onze mond uitrollen? Welke krijtlijnen trekken we op het bord? Naar welke diepte breken we de dagelijkse werkelijkheid open? Doen we dit met mateloos respect voor de machteloze werkelijkheid en de overlevering?

Ook zonder de krant, T.V. of radio, zonder journalist zijn er nog altijd de gebeurtenissen, is er de werkelijkheid. Enig respect mag dus. Meer nog: mateloos respect. De gebeurtenissen zijn machteloos, weerloos. Machteloze werkelijkheid in handen van én nieuwsmaker én theoloog én de leerkracht. De vluchtige en durende werkelijkheid wordt onthouden of genegeerd in korte zinnestjes en krachtige beelden. Als wij zinnestjes spreken, spreekt de werkelijkheid dan? Raken wij met beelden de werkelijkheid?

De korte zinnestjes, de flitsende beelden, daar gaat het om, van wie of wat zijn ze de getuigen?

En welke korte zinnestelsels en beelden uit de werkelijkheid van onze traditie raken ons, bewaren we in het diepste van ons hart en op het puntje van onze tong en krijtje? Er zijn er zoveel, zo treffend kort: 'kom, en zie', 'Hij is gestorven, begraven en verrezen'.

'Hij leeft' is zo'n kort zinnestelsel. Het 'lege graf' is zo'n krachtig beeld. Trefzeker. De hele geloofsbelijdenis samengebond in 'hij is gekruisigd, gestorven, begraven en verrezen'. Korte zinnestelsels voor een heel leven.

Welke korte zinnestelsels en flitsende beelden, leven in ons achterhoofd, komen achter ons hoofd op het bord? 'Getuigen' bij leven en welzijn van de werkelijkheid? Denk er eens over na.

Vragenderwijs-delenderwijs

Van de liefde voor het getuigenis, naar het getuigenis van de Liefde

Heel dikwijls wordt de rol van de godsdienstleerkracht gevat in het drieletterwoord 'gsm'. De 's' van specialist en de 'm' van 'moderator' lijken daarbij vanzelfsprekend éénduidig begrepen te worden. Het woord dat schuilgaat in de 'g' roept vragen op. Sommigen spreken van 'getuige', anderen verkiezen 'gids'. Wat is 'getuigen' in het godsdienstonderricht? De leerkracht als 'getuige', wat moeten we daarbij denken?

Wat is getuigenis? wat is de kracht van het getuigenis? Kan een leerkracht de leerlingen te veel raken? Wat maakt het eigen karakter uit van het vak godsdienst en ook van de leerkracht? Wat maakt het vak godsdienst anders dan de andere vakken - en kan of moet een leerkracht zichzelf uitgommen of juist niet? Is getuigenis het wezen van het vak? Is getuigen niet juist of juist niet een kwestie van leven vanuit je zijn? Spreekt een getuige over zichzelf of wijst hij weg van zichzelf? Hoe zwaar weegt het 'ik' van de leerkracht in de les?

*Gij zult de getuigen zijn van alle nieuwe dingen die in Jezus, de trouwe getuige, zijn begonnen.
En gij zult mijn Naam kennen:
"Vader van alle mensen".*

De eerste context die het woord 'getuige' oproept is vanzelfsprekend die van de rechtspraak¹, en daar blijkt het ook oorspronkelijk thuis te horen. Dat blijkt reeds uit het woord zelf; ge-tuigen is immers verwant met het werkwoord 'tjigen' of 'tiegen', dat opstappen of trekken betekent (Gezelle gebruikt het woord nog) en dat moet verstaan worden als 'voor het gerecht brengen om een verklaring af te leggen'. Nog duidelijker is het latijnse woord 'testis' en 'testimonium': de getuige is de 'test-is', de derde die niet tot een van

de betrokken partijen behoort waartussen de rechtsbetwisting plaats heeft, maar als derde, die de feiten heeft meegemaakt of er mee bekend is, een verklaring komt afleggen die de juiste toedracht van zaken voor de rechter kan verduidelijken en hem toelaten de schuldige aan te wijzen of de schuldige vrij te spreken.

Er is verder sprake van 'kroongetuige', 'getuige met hun bloed' en 'ooggetuige'

In het godsdienstonderricht, - en dat is dus een andere context dan de rechtspraak (!) - wordt 'getuigen', toch of ook (zijdelings) begrepen als zichzelf typeren of over zichzelf vertellen. Dit is geen kwestie van mooie zinnen neerzetten over zichzelf, maar van duiden hoe je je als mens in vel en ziel schatplichtig weet aan je verleden, aan de diepte van je verleden: één of meer tradities. Je spreekt eerder vanuit je zelf dan over je zelf. Je duidt hoe juist de persoonlijke trouw aan de traditie(s) jouw leven voedt en oriënteert. Een leerkracht zingt mee met de psalmist:

*Psalm 40, 11 Ik zwijg niet over uw goedheid,
maar getuig van uw trouw en uw hulp.*

¹ Louis Monden DOK, oktober-november 1982

*In de kring van het volk verheel ik niet
hoe liefdevol, hoe trouw u bent.*

Het getuigenis met de mogelijke impact dat het anderen de ogen opent. Een beetje zoals de Samaritaanse vrouw die getuigt (Joh 4, 39: Uit die stad waren vele Samaritanen in Hem gaan geloven op grond van het woord van de vrouw die getuigd had: ‘Hij wist me alles te vertellen wat ik gedaan heb.’)

Een mens getuigt niet van zichzelf, hij wijst weg van zichzelf. De farizeeën stellen terecht: “U getuigt van uzelf! Zo’n getuigenis heeft geen waarde”. Een mens getuigt niet van zichzelf. Tenzij? Tenzij het om een mens met een bijzondere zending gaat. Bij Jezus is dit getuigen zo anders te begrijpen. Hier gelden geen menselijke maatstaven, een eenheid van God en mens, maakt immers alles zo bijzonder (zie Joh 8, 13).

Wat is, in Jezus’ spoor, het getuigenis van een christen? De christen getuigt met de joden mee dat mensen gedragen worden, niet door een vage kracht, een hoogste zijnde of de innerlijke ziel van al wat is, maar van een God die omziet naar mensen de geschiedenis lang. Ze getuigen, maar hoe? Het hele Nieuwe Testament gonst² van uitspraken die in alle toonaarden getuigen van wat *God* gedaan heeft. De verrijzenis is immers op de eerste plaats een getuigenis over wat *God* gedaan heeft.

De christen spreekt in zijn getuigenis niet over het ‘ik’. Het is een en al openheid, katholiek. We luisteren even naar Ringle³: “Over ziel gesproken., Michel Deleforge vertelt dat een geleerde professor op een dag zijn artillerieherinneringen ophaalde om zijn studenten duidelijk te maken wat de ziel is: "De ziel van een kanon is niets anders dan de holle ruimte binnenin de vuurmond." Want "een kanon is een gat met brons eromheen". Zo komt zijn ziel verliezen neer op "verstopt raken", zoals dat kan gebeuren met een kanon of met een bloedvat. Geen doorgang meer.

Ik zeg niet dat een spiritueel mens een gat is met brons eromheen! Maar het is een mens met een opening, ja: hij verleent doorgang aan de vreemdheid van de ander, hij laat haar binnen, ontvangt haar en is vooral op het onvoorziene voorbereid zou Malraux gezegd hebben, want "nooit heeft een ingrijpende verandering op spiritueel gebied echt een voorspelbaar antecedent gehad (19⁵)".

Een leerkracht getuigt niet louter door te spreken, misschien getuigt hij vooral door te doen:

Gelezen op internet van leerkracht Kees de Jong:
“Voor een les begint, ga ik rond in de klas om de

leerlingen te begroeten en geef ik iedere leerling een hand. Het oogcontact maken en de handdruk geeft mij al veel informatie over de stemming en/of gemoedstoestand waarin de leerlingen individueel en klassikaal verkeren. Soms volgt naar aanleiding van wat ik waarneem een kort gesprekje ...”

Getuigen is op de eerste plaats een outen in doen en laten vanuit een ‘diepterealisme’. Het heeft te maken met én geloofwaardigheid én authenticiteit. Zonder authenticiteit is het getuigenis koud of vol lege woorden, zonder geloofwaardigheid is het vol ik en leeg aan diepte .

Geloofwaardigheid houdt in dat men zich opstelt – zich gesteld weet – als getuige van de traditie waarbinnen men opvoedt. Dit is niet zomaar zich loyaal opstellen, of zich onthouden van kritiek. Het is al lesgevend meeleven, meewerken, meedenken aan die levensbeschouwing.

Eénstemmig, neen dat hoeft niet. Geloofwaardig kan en mag, moet ook authentiek zijn.

² Benoît Standaert osb, De Jezusruimte, Verkenning, beleving en ontmoeting, ISBN 90 209 4137 2, Lannoo/Ten Have, blz., p:104

³ De blijde boodschap van een vrij denker : Is God ongodsdienstig? / GABRIEL RINGLET. – Averbode, Altiora, 1999 – p.167.

Belangrijker dan eenstemmigheid, is de samenspraak. De 'geest' van de traditie openbaart zich in samenwerken en samendenken. Eenstemmig: neen, niet altijd. Eensgezind: vooral en altijd.

Getuigen behoort tot het beroep of de professionaliteit van de godsdienstleerkracht dat zij zich geroepen weet. 'vocatio'. Een beroep oefen je niet alleen uit omdat je dat graag doet, omdat je daartoe getalenteerd bent, je ervoor geschikt bent, maar ook omdat je je erdoor aangesproken voelt, het je iets zegt, en je beroepskeuze is dan ook een antwoord op dit aangesproken/geroepen zijn. De leerkracht, aldus Hans Van Crombrugge is een 'professor': hij geeft niet zo maar les, hij weet zich geroepen om getuigenis af te leggen, en hij getuigt van deze roeping, door over datgene wat hem aangesproken heeft te spreken. Lesgeven is al doende getuigenis afleggen van wat je beweegt om les te geven, publiekelijk belijden dat en wat je daarin boeit, en wel door enthousiast in te leiden in dat vak.

De eis van getuigenis kan wel tot moeilijke situaties leiden. We vermelden er twee.

(1) Het gewicht van het getuigenis overdondert soms de tieners en legt hen (ongewild) het zwijgen op. Niet door een terrorisme van een over-tuigen begeleiden we de leerlingen in een levensbeschouwelijke bedachtzaamheid. Op het vlak van levensbeschouwelijke identiteit verloopt het getuigenis meer innerlijk, minder babbelziek en meer open. Getuigen op levensbeschouwelijk vlak is iets bijzonders. "Een particulariteit⁴ die plaats laat aan andere particulariteiten. "Wat heeft u te vertellen dat voor iedereen hoorbaar is en toch echt van u?" vraagt

Lucien Guissard. Daar zit het boeiende. En het moeilijke: "van u"! Dat is geen kwestie van classificatie van het opsommen van typische kenmerken. Men begint verkeerd aan de dialoog als men beweert een koffer vol "eigen waarden" mee te brengen."

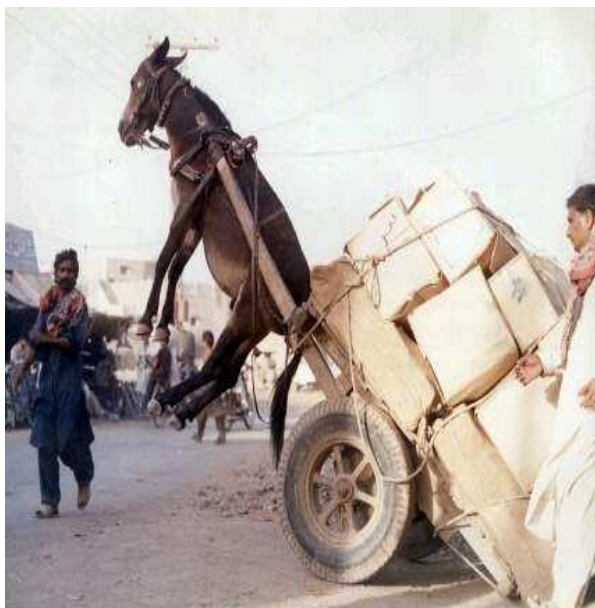
De ruimte voor eigenzinnige interpretatie is dé voorwaarde voor de actieve betrokkenheid van de leerlingen. Wat is de massiviteit, de zwaartekracht waarmee we getuigen? Bescheidenheid en geduld worden dikwijls beloofd met verrassende benaderingen, interpretaties en inzichten. In een situatie van pluralisering en secularisering heeft het getuigenis een nog belangrijker plaats. Om je levensbeschouwing aan anderen duidelijk te maken moet je, aldus Jef De Schepper⁵, vertellen over concrete levenservaringen. Het enthousiasme waarmee je de beelden en opvattingen beschrijft is belangrijk. Wie louter informatief spreekt over levensbeschouwing brengt curiosa aan. Doet vooral ook onrecht aan de werkelijke betekenis ervan: leven gevend.. Dit geldt niet alleen voor de eigen levensbeschouwing, dit gaat ook op voor de levensbeschouwing van anderen, je moet ze zelf zoveel mogelijk aan het woord laten.

(2) Vooral is er een moeilijke situatie wanneer de godsdienstleerkracht moeite heeft met bepaalde elementen uit de traditie. Wanneer het leerplan of het handboek vraagt dat traditiegegevens toch in de klas aan bod komen die voor hem/haar persoonlijk wat moeilijk liggen. Het gaat hier niet over de leerkracht die afstand neemt van het christelijk geloven tout court. Als de kloof zo groot is tussen de leerkracht en de traditie dan is verder functioneren een levensgroot probleem. Meestal, gelukkig, gaat het niet om dergelijke extreme situatie. Doorgaans gaat het om enkele traditiegegevens (opvattingen, rituelen, ervaringen, beelden, verbanden, ...) waar de leerkracht geen weg mee weet of waar zij niet kan achter staan. We moeten ons daar niet op blindstaren, maar we mogen er ook niet blind voor zijn.

Het kan niet de bedoeling zijn dat de leerkracht dan gaat 'doen alsof'. Dat is niet aan de godsdienstleerkracht besteed. Aan geen enkele leerkracht trouwens. Dat is noch authentiek, noch geloofwaardig. Schijnheiligheid verpest juist de zin voor levensbeschouwing en godsdienst. Doen alsof is dus not done. Wie omtrent bepaalde

⁴ De blijde boodschap van een vrij denker : Is God ongodsdienstig? / GABRIEL RINGLET. – Averbode, Altiora, 1999 – p. 36

⁵ Jef De Schepper e.a., Levensbeschouwing ontwikkelen, didactiek voor godsdienst/levensbeschouwing in het primair onderwijs, Kwintessens 2005, isbn 90 5788 111 x 384 blz., blz. 106

traditiegegevens niet kan 'getuigen', kan misschien wel gidsen. Een gids heeft kennis van de interessante plekken en figuren. Hij kan ze toehoorders er bij brengen. De traditiegegevens kunnen op die wijze toch – zij het vermiddeld - in de klas komen. De leerkracht kan die gegevens waar hzij moeite mee heeft voorleggen vanuit het verhaal van mensen die deze gegevens waardevol vinden. De leerkracht 'getuigt' hier van een perspectiefwissel⁶ door te 'gidsen'. Dit is én authentiek en geloofwaardig.

Niet alleen een mens, een leerkracht, een leerling 'getuigt' van anderen en iets anders, ook het bord, de klasmuren (en de schoolmuren), de dingen die we binnenbrengen getuigen. Van wie/wat getuigt de leeromgeving? De leerkracht moet niet alles zelf dragen. Dat lukt niet. Dat is te zwaar. Dat kun je niet torsen.

Tot slot laten we nog even Benoît Standaert⁷ aan het woord: 'Getuigen' in godsdienstonderricht of in de rechtspraak. In beide taalspelen herkennen we een zelfde structuur die wezenlijk blijkt uit de weergave van de ervaring: het initiatief en de oorsprong van het gebeurde – visioen of bezieling – liggen bij de Ander. Daarom juist past de term 'getuigen' bij elk van de bewaarde verklaringen: niemand beweert iets uit zichzelf te hebben ontdekt of ingezien, maar 'getuigt' van wat van Godswege wordt meegedeeld. De historische reconstructie van de film der gebeurtenissen na Jezus' dood is en blijft al bij al hypothetisch. Wat iedere eerlijke onderzoeker echter als een onloochenbaar gegeven moet onderkennen en wat onze geloofstraditie centraal plaatst, is de theologische oorsprong van het paasgetuigenis. Mensen getuigen van wat God aan Jezus gedaan heeft. De reconstructie van het *hoe, met welk medium* de getuigen, dit te weten zijn gekomen, enzovoort, is van bijkomstig belang.

Mededelingen

Aandacht voor een uitgave van de Belgische bisschoppen: *Kunt ge de tekenen van de tijd dan niet duiden?*, Licap, Brussel, 3. Te koop in liturgische centra. De hele Bijbel spreekt van een God die onvoorwaardelijk van zijn schepping houdt. Dat 'ja' van God tegen de wereld verwordt maar al te vaak tot een kerkelijk 'neen' tegen de wereld. De kerk staat vooral bekend om haar verboden. Mensen verwijten haar dat ze alleen negatief optreedt en wereldse misvattingen en misbruiken hekelt. De Belgische bisschoppen hebben de intentie het geloof te presenteren niet als een verzameling van verboden, maar als een positieve optie. Vanuit die invalshoek behandelen ze ook de omstreden kerkelijke standpunten over seksuele moraal, abortus, euthanasie en echtscheiding. De verklaring *Kunt ge de tekenen van de tijd dan niet duiden?* die de Belgische bisschoppen voorstellen, wil dat beeld van de kerk bijstellen en gaat in elf hoofdstukken in het verweer tegen de negatieve kijk op de kerk. De kerk brengt in de eerste plaats goed nieuws voor de wereld: "Het christendom blijft meer dan ooit een blijde boodschap, een recept om de mens gelukkig te maken, een weg. Die weg helpen begaan is belangrijker dan te waarschuwen voor doodlopende zijstraatjes."

Link

Thomasweetje

Op THOMAS is er een interessante community rond de Da Vinci Code. Je vindt er veel achtergrond- én lesmateriaal.

http://www.kuleuven.be/thomas/pastoraal/rouwen_op_school/: ruim 300 pagina's tekst, film, klank i.v.m. rouwen en verdriet op school.

⁶ Perspectiefwissel is een vaardigheid die inzake geloven, geloofsgesprek en levensbeschouwelijke communicatie uiteraard een kernvaardigheid is.

⁷ Vrij naar: Benoît Standaert osb, *De Jezusruimte, Verkenning, beleving en ontmoeting*, ISBN 90 209 4137 2, Lannoo/Ten Have, blz., p:104

En de laatste nieuwsbrief: <http://www.kuleuven.be/thomas/algemeen/nieuwsbrief> biedt nog een aantal interessante links

Linkweetjes:

www.godpod.be is het nieuwe internetradio- en podcastproject van de Interdiocesane Jeugddienst. Je krijgt op www.godpod.be wekelijks een nieuwe **podcast** te downloaden voor jonge gelovigen en nieuwsgierigen. Eveneens voorzien: iedere woensdagavond tussen 19u en 21u twee uur liveradio! Alle opmerkingen en ideeën zijn welkom via mail op godpod@ijd.be. Groepen of jongeren die één of meerdere keren willen meewerken aan een uitzending kunnen zich melden.

Een webpagina biedt de combinatie Bijbeltekst en kaartlezen (met gebruik van Google):

<http://www.biblemap.org/>

<http://www.globalisering.org/>: Een webpagina die de kracht van het beeld (kortfilms, foto) gebruikt om te informeren (in goede ondersteunende documenten) over onze globaliserende wereld, over haar problemen en de uitdagingen die ons wachten. Het project richt zich in de eerste plaats tot leerlingen en leraars van de tweede en derde graad van het secundair onderwijs. Je vindt er ook materiaal voor het vak r.-k. godsdienst (met dank aan de collega's uit het bisdom Gent).

Vanuit Lia (Nederland) de volgende tips: De afgelopen tijd is You Tube bekend geworden als de plaats waar mensen hun korte video's kunnen plaatsen. Iets zinnigs vinden voor het vak levensbeschouwing is geen sinecure, maar soms kom je wel eens iets leuks tegen. Wie leerlingen wil laten nadenken over de manier waarop onze samenleving naar schoonheid kijkt en de gevolgen die dat heeft voor de minder bedeelde onder ons, kan mogelijk iets doen met het volgende filmpje 'Dove Evolution', waarop in minder dan twee minuten te zien is, hoe een gewoon meisje veranderd in een reclamepostermeisje. De url is

<http://www.youtube.com/watch?v=nsiquyNfkag&mode=related&search=> Behalve You Tube is er ook Google Video, waar meer te vinden is voor ons vak dan op You Tube. Het gaat daarbij ook om grotere bestanden die te zien zijn. Met verschillende zoektermen kun je best het een en ander vinden. Ik kwam de volgende interessante video's tegen:

<http://video.google.nl/videoplay?docid=909271404318673110> waar Martin Luther King de tekst van I have a dream met ondertitels uitspreekt. Ongeveer 2,5 minuten

<http://video.google.nl/videoplay?docid=1732754907698549493> een video van 17 minuten over de mars op Washington met de tekst van de beroemde toespraak van King

<http://video.google.nl/videoplay?docid=4249041535722278146> een lied van de acteur/zanger Kris Kristofferson over Mahatma Gandhi, waarbij ook een aantal beelden van Gandhi getoond worden. Extra leuk is dat in de kantlijn ook verwante videofragmenten geselecteerd worden, zodat je er meteen meerdere hebt.

<http://video.google.nl/videoplay?docid=7748346707825094054> over Religie en de oorlog tegen het terrorisme - 11 minuten ongeveer.

Het is de moeite waard om regelmatig op deze site te kijken als je zoekt naar mogelijk bruikbaar materiaal voor het vak. Waarbij uiteraard opgemerkt moet worden dat de taal meestal Engels is, en zelden ondertiteld.

Boeken? (<http://etext.lib.virginia.edu/ebooks/>) verzamelt 2.100 gratis elektronische boeken.

Een handige tv-gids voor de nationale zenders: <http://www.humo.be/cps/rde/xchg/humo/hs.xsl/epg.html> en voor wie Europees wil kijken: <http://www.eurotv.com> - rubriek *TV Guide*

Een eigen wiki, iets voor jou? De term 'wiki' doet je zeker denken aan Wikipedia (<http://www.wikipedia.org>), de online encyclopedie die volledig door de internetgemeenschap wordt gemaakt: iedereen kan artikelen bewerken of aanmaken. Een wiki werkt volgens hetzelfde principe: de inhoud van de site wordt door meerdere personen ingevuld. Sinds kort zijn er aparte 'wiki's' over heel specifieke onderwerpen. Zo zijn er bv. over een bepaald boek (zoals de Da Vinci Code), een televisieserie, enz. In wiki's wordt er dus vaak diep ingegaan op een erg specifiek onderwerp. Let op! Zulke wiki's hebben verder niets te maken met Wikipedia! Vanaf nul een wiki creëren is onbegonnen werk. <http://www.wetpaint.com> is een interessante wiki-dienst. Je hebt bovendien onbeperkte opslagruimte! Jouw wiki maken gebeurt volledig online. Intekenen gaat erg makkelijk: geef gewoon de naam van de site op en het subdomein, bv. <http://uwonderwerp.wetpaint.com> Vervolgens moet je 'tags' ingeven: sleutelwoorden die op de pagina vermeld worden en die searchers ook gebruiken. Andere wikidiensten, zijn (<http://www.pbwiki.com> - max. 5 MB webruimte) en (<http://www.netcipia.com> - 2 GB ruimte). (Een tip van Internet en Advies)

Grote bestanden als bijlage doormailen geeft vaak problemen. De gratis software Pando (<http://www.pando.com>) kan een oplossing bieden. Hiermee selecteer je de te versturen bestanden en zelfs folders (voorlopig met een maximale grootte van 1 GB) en je tikt het e-mailadres van jouw correspondent in. Die zal dan een e-mail ontvangen in zijn gewone e-mailprogramma dat een zgn. Pando Package bevat. Door het openen van deze bijlage wordt de Pando-software gelanceerd en worden de files gedownload. De eerste keer moet jouw collega ook eerst Pando downloaden.

Foto's online bewerken? Kan tegenwoordig online zonder dat je software hoeft te installeren! Er is <http://www.flickr.com> wat niet kan, is jouw foto's eerst nog bewerken voordat je ze online zet. <http://demo.neximage.com> - selecteer de *Pro Skin* om de meeste opties te krijgen). <http://www.phixr.com>: je moet je wel registreren, maar dat kan zoals bij THOMAS ook geheel anoniem. Je krijgt alle bewerkingsopties gepresenteerd in duidelijke pictogrammen. Uiteraard zijn ook hier bewerkingen zoals roteren, draaien en schalen van de partij.

Een virtuele kluis voor belangrijke bestanden Een gratis programmaatje van Microsoft: Private Folder. Hiermee maak je een beveiligde map waarvan niemand de documenten daarin kan lezen. Zoek in Google gewoon op MSPF10ENU.msi of download het bv. bij Softpedia (<http://www.softpedia.com/get/Security/Lockdown/Microsoft-Private-Folder.shtml>) en pak het gedownloade rar-bestand uit met een gratis tool als 7-Zip (<http://www.7-zip.org>). Na de download en de installatie moet je jouw pc opnieuw opstarten. Op het bureaublad staat nu een snelkoppeling *My Private Folder*. Klik erop en doorloop de - eenmalige - wizard om een veilige map aan te maken. Kies een voldoende lang (en dus veilig) wachtwoord. Dubbelklik daarna nogmaals op de snelkoppeling en voer het wachtwoord in. Jouw Private Folder is nu gedeblokkeerd ('unlocked'): je kunt er bestanden in slepen, wijzigen, openen of verwijderen. je vindt de map trouwens ook terug in de Verkenner onder *Bureaublad*. In het systeemvak (naast de klok) ziet u ook een icoontje met een open slot. Klik met de rechtermuisknop op dit icoontje en kies *Lock* om uw virtuele safe af te sluiten. (<http://www.truecrypt.org>) is een gratis alternatief voor Private Folder dat op alle Windows XP-versies en op Windows 2000 werkt.

Lezenswaard

GEERT VAN OYEN, De Marcuscode, Altiora, Averbode, 208 blz. Prijs voor het religieuze boek (zie Tertio nr. 297) GEERT VAN OYEN, Marcus mee maken, VBS-Acco, Leuven, 285 blz., Hoe interpreteer je 'Waarlijk, deze mens is de zoon van God' (de uitspraak van de honderdman Mc 15,39) of die van, Petrus 'U bent de Messias' (Mc 8, 29). Zijn die uitspraken ironisch bedoeld of zijn het belijdenissen? Hoe centraal staat het lijden versus de opstanding. Kan Marcus helpen in het gesprek met andersdenkenden? Het zijn vragen die een godsdienstleerkracht niet onverschillig laten

GEERT VAN OYEN PAUL KEVERS (red.), De apocriefe Jezus, VBS-Acco, Leuven, 285 blz.. Wie canonieke en apocriefe evangeliën leest, aldus de auteur gaat uiteindelijk beter inzien wat de kernvraag in onze traditie is: de mensgeworden God.

PAT PATFOORT, Verdediging zonder aanval. De kracht van de geweldloosheid, Jeugd & Vrede vzw, Mechelen, 387 Pat Patfoort: 'Mindere-meerdere-model voedt geweld' 'Alle vormen van geweld komen voort uit het mindere-meerdere-model waarin we nu leven. Laten we dus kiezen voor geweldloosheid en als gelijken met elkaar omgaan.' Zo luidt de boodschap van Pat Patfoort in haar jongste boek Verdediging zonder aanval. De kracht van de geweldloosheid. Pat Patfoort (57) draagt de boodschap van geweldloosheid al dertig jaar uit in scholen, instellingen van bijzondere jeugdzorg en gevangenissen, maar ook in conflicthaarden als Kosovo en Rwanda.

Nascholingskansen (april-december)

In het bijzonder willen wij jouw aandacht vragen voor de **LOGOS-studiedag** (Leuvense Ontmoetingen voor Geloof, Openbaring en Spiritualiteit) op **maandag 7 mei 2007 te Leuven**. Er is vandaag grote nood aan scherpstelling en uitdieping van de kernelementen van de christelijke traditie. LOGOS wil hiervan werk maken ten dienste van godsdienstleerkrachten en pastores. De studiedag van 2007 handelt over **de verrijzenis** van het lichaam. Er zal op THOMAS ook een ondersteunende in de kijker verschijnen om met deze uitdagende thematiek in de godsdienstles aan de slag te gaan.

Misschien herinner je je nog dat vorig jaar de Drievuldigheid aan bod gekomen is. Zoals vorig jaar zullen de lezingen opnieuw in een lees- en leerboek bij de studiedag verschijnen. Alle informatie is ook beschikbaar via <http://www.theologos.be>, evenals een elektronische inschrijfmodule.

Studie- en bezinningsessie ‘God in beeld...’ Grootseminarie Brugge – 2 tot 4 juli 2007: Het Grootseminarie te Brugge organiseert van **maandag 2 tot woensdag 4 juli 2007** een studie- en bezinningsessie over **‘God in beeld...’**. Het gaat om een verkenning van het gebruik van godsbeelden in de Bijbel, de spiritualiteit, de pastoraal en de kunst. De liturgie van de Kerk vormt het biddende kader. De inleidingen overdag worden verzorgd door prof. P. Loobuyck, prof. M. Steen, prof. N. Bonte, dr. K. Demasure, dr. D. Vergote, prof. G. Morlion en prof. P. Schmidt. Er zijn verwerkingsmomenten voorzien. Er zijn ook **twee avondconferenties** die open staan voor een ruimer publiek (telkens om 20.00). Op maandag 2 juli spreekt **Abt Manu Van Hecke** (Westvleteren). Vanuit de psalmen ervaart hij hoe godsbeelden steeds weer door God zelf opengebroken worden. Op dinsdag 3 juli spreekt **pastoor Jan Berkhout**. Hij begeleidde de familie van de slachtoffers na de brand in Volendam (1 januari 2001) en kreeg daarvoor grote erkenning. Men schrijft in per dag of voor de volledige sessie. Overnachting is mogelijk. Voor de avondconferenties is inschrijven niet nodig. De toegangsprijs is 5 euro. Voor alle info en inschrijvingen: zie www.grootseminariebrugge.be of contactpersoon: Antoon Vanhuyse, 050/44.49.51, econoom@grootseminarie.be.

En nu reeds te noteren (en in team af te spreken wie wat volgt). Drie nascholingsreeksen in aanbod: (1) werken met de Bijbel in het godsdienstonderricht, (2) Godsdienstonderricht bij kleurrijke groepen en (3) multimediaal werken in het godsdienstonderricht. In elke nascholing gaat het om telkens drie sessies van drie uur. Verdere info volgt.

Ooproep: roep op!

Laatste jaars gewoon secundair onderwijs staan voor een uiterst belangrijke studie-, beroeps- en levenskeuze. Zouden zij zonder jou ook kunnen denken aan een religieuze roeping, priester, zuster, godsdienstleerkracht, theoloog Op THOMAS vind je een ondersteunende in de kijker rond ‘roeping’ en theologie studeren. Dit alles kan toch wel even aangeraakt worden in het derde trimester.

De jeugddienst van het bisdom organiseert deze zomer opnieuw 2 jongerenpastorale initiatieven die ze aan zoveel mogelijk jongeren bekend willen maken: het Bijbels Tentenkamp voor jongeren van 12-15 (1ste tot 3de middelbaar) en de inleeftocht naar Lyon voor +16 (vanaf 4^e middelbaar). Daarom willen ze heel graag dat de leerkrachten godsdienst deze initiatieven ook wat mee zouden promoten, zo zien de jongeren ook dat jongerenpastoraal zeker nog leeft in ons bisdom en misschien krijgen de leerlingen zin om zelf mee te gaan! Voor de inleeftocht is er een filmpje dat zeker in de scholen vertoond kan worden (en past in het leerplan bij diverse doelstellingen!).

Voor de **jongeren van het zesde leerjaar tot en met het derde middelbaar** is er het Bijbels Tentenkamp: ‘wondersteboven’, een 5 daags kamp in Ingoogem rond de bijbelse thematiek: ‘wonderen’. **Jongeren vanaf het vierde middelbaar** kunnen meetrokken op inleeftocht. Dit jaar trekken ze voor 10 dagen naar Frankrijk, naar de streek rond Lyon. Ze zullen in deze grootstad ook drie dagen vrijwilligerswerk verrichten.

Voor de promotie van deze initiatieven ben je, als leerkracht godsdienst, een onmisbare schakel. Wanneer je de inleeftocht kenbaar wil maken in de klas of tijdens een bezinning, kan je dus gebruik maken van de gemonteerde video of DVD. Die kan je nu gratis aanvragen bij laurence@ijdbrugge.be of 051/26.56.43. Deze video kan ook gebruikt worden als een actualisatie van het leerplan. Het thema ‘pelgrimeren’, ‘op tocht gaan’ sluit aan bij verschillende terreinen binnen het leerplan! Je mag de organisatie ook altijd contacteren voor folders van deze initiatieven. Meer info vindt u op www.ijdbrugge.be.

Lies Matton zal je dankbaar zijn.

Een pluim voor

de vele godsdienstleerkrachten-mentoren die leerkrachten-in-opleiding begeleiden en aanmoedigen. Enthousiasme, opbouwende commentaren, geloof in het vak, het meezoeken in het realiseren van het leerplan doorheen een creatieve lesopbouw. Het zijn even zovele inspanning met hart en ziel, geest en handen.

U kunt dit en vorige nummers van GO-AL ook downloaden via <http://www.sip.be/rkgodsdienst/nieuwsbrief.htm>